

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

22.07.2026.

Олы Кайбыч ав.

№ 346

«Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында 2026-2028 елларга яшьләр сәясәтен үстерү» программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Кайбычы муниципаль районында яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру һәм 2019 елның 5 мартындагы 158 номерлы «Татарстан Республикасында яшьләр сәясәтен үстерү» дәүләт программасын раслау турындагы Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карарын үтәү максатыннан, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты **КАРАР** ИТӘ:

1. «Татарстан Республикасы Кайбычы муниципаль районында 2026-2028 елларга яшьләр сәясәтен үстерү» муниципаль программасын кушымтада бирелгәнчә (алга таба - Программа) расларга.

2. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының яшьләр сәясәте, физкультура һәм спорт секторын Программаның координаторы итеп билгеләргә.

3. Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының Финанс-бюджет палатасына ел саен чираттагы финанс елына Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы бюджетын формалаштырганда, бюджет мөмкинлекләрен исәпкә алып һәм шушы максатларга Татарстан Республикасы Кайбычы муниципаль районы бюджетыннан жибәрелә торган чикләрдә Программа чараларын тормышка ашыруга акчаларны күздә тотарга тәкъдим итәргә.

4. Әлеге карарны Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://kaybici.tatarstan.ru> веб-адресы буенча Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга һәм Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://pravo.tatarstan.ru> веб-адресы буенча «Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматы рәсми порталы»нда бастырып чыгарырга.

5. Әлеге карар рәсми басылып чыкканнан соң үз көченә керә һәм 2026 елның 01 гыйнварыннан барлыкка килгән хокук мөнәсәбәтләренә кагыла.

6. Әлеге қарарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет
Житәкчесенәң социаль мәсьәләләр буенча урынбасары Ф.Ф. Петуховаға йөкләргә.

Житәкче

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large loop followed by several smaller strokes.

А. Н. Макаров

Кайбыч муниципаль районы
Башкарма комитетының
2026 елның 22.07. 346 нче номерлы
карарына кушылта

**Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында 2026-2028 елларга
яшьләр сәясәтен үстерү
ПРОГРАММАсы**

Программа исеме Программа	Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районында 2026-2028 елларга яшьләр сәясәтен үстерү
Программаның төп эшләүчесе	Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, физкультура һәм спорт секторы
Программа максаты	Кайбыч муниципаль районы мәнфәгатьләрендә яшъ буынның тормыш сыйфатын күтәрү өчен оптималь шартлар тудыру, үсеш һәм яшьләр потенциалын тормышка ашыру
Программа бурычлары	1. Укучы һәм студент яшьләрнең хезмәт активлыгының эффектив модельләрен үстерү, яшъ буынның инновацион потенциалын һәм эшмәкәрлек активлыгын үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Ижтимагый-сәйси активлык формалаштыру; 3. Яшьләр арасында граждан-ватанпәрвәрлек, милли ұзаң һәм толерантлык тәрбияләү системасын үстерү; 4. Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы, оешкан иреклелек формаларына ярдәм итү өчен шартлар тудыру; 5. Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләр, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль әһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру; 6. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру; 7. Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалау эффектив системасын формалаштыру һәм тормышка ашыру; 8. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау; 9. Яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәэмин итү; 10. Балалар һәм яшүсмерләрнең ял итү, сәламәтләндерү, жәйге һәм каникул вакытында эшчәнлеген оештыру өчен шартлар тудыру.

Программаны гамәлгә кую сроклары һәм этаплары	2026-2028 еллар
Программаны финанслау чыганаклары	2026-2028 елларда Программаны бюджет акчалары исәбенән финанслауның гомуми күләме мең сум, шул исәптән: 2026 ел – 2 386,00 мең сум 2027 ел – 2 534,40 мең сум 2028 ел – 2 697,50 мең сум Искәрмә. Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Кайбыч муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш
Муниципаль Программа үтәлешен контрольдә тоту	Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты
Ярдәмче программалар исемлегә	1нче ярдәмче программа “2026-2028 елларга Кайбыч муниципаль районының авыл яшьләре”;
Программаны гамәлгә куюның көтелгән соңгы нәтижәләре	Программа чараларын тормышка ашыру 2028 елга түбәндәге нәтижәләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк: – сәләтле яшьләргә, яшьләрнең социаль әһәмиятле инициативаларына ярдәм итүгә юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшь гражданның өлешен арттыру; – сәләтле яшьләргә, яшьләрнең социаль әһәмиятле тәрбияләү чараларында катнашучы яшь гражданның өлешен арттыру; -дин һәм эхлак тәрбиясе; – яшьләрне граждан-ватанпәрвәрлек тәрбияләү буенча чараларның өлешен арттыру; – яшьләр белән эш турында мәгълүмат бирүнең гомуми санының 50% кадәр Интернет челтәрендә дә булган массакүләм мәгълүмат чараларындагы мәгълүмат бирү өлешен арттыру; - яшьләрнең гомуми санына ирекле эшчәнлектә катнашучы яшьләр саны; - социаль әһәмиятле проектлар һәм программалар конкурсына бирелгән гаризалар саны, 50 гаризага кадәр; - социаль тискәре күренешләргә профилактикалауга

	юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләр саны; - яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау чараларына жәлеп ителгән яшьләр саны, 3 000 кешегә кадәр; - Яшьләр көненә багышланган чараларда катнашучылар саны, 1000 кешегә кадәр; - балалар һәм яшьләр ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегендә катнашучы яшьләрнең гомуми санында өлеше.
--	--

1. Дәүләт яшьләр сәясәте өлкәсендәге агымдагы халәткә характеристика

Нәтижәле яшьләр сәясәте муниципаль районның тотрыклы үсешенә, аның гражданның тормыш дәрәжәсен үстерүнең һәм ижтимагый мөнәсәбәтләренә камилләштерүнең мөһим факторы булып тора, аны жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә мөстәкыйль юнәлеш буларак карарга кирәк, ул гражданның жәмгыятьте институтлары, ижтимагый берләшмәләр һәм яшьләр оешмалары белән актив хезмәттәшлек нигезендә гомуми ашырыла торган районны инновацион үстерүнең кирәкле социаль шартларын булдыруны күздә тотат.

Программа Россия Федерациясенең, Татарстан Республикасының, Кайбыч муниципаль районының норматив-хокукий актларына туры китереп эшләнгән һәм балалар һәм яшьләр белән эшнә оештыруны һәм алып баруны, тәрбияләү, үстерү, социаль формалаштыру һәм үз-үзен тормышка ашыру өчен шартлар тудыруны һәм тәмин итүне, яшьләр сәясәте учреждениеләренә жәлеп итүчәнлеген арттыруны максат итеп куя.

Яшьләр сәясәте, физик культура секторы түбәндәге төп юнәлешләр буенча яшьләр сәясәтен формалаштыру һәм тормышка ашыруның төп координаторы булып тора:

- яшьләр сәясәте инфраструктурасын үстерү;
- яшьләрне социаль яклау;
- яшьләргә хәрби-патриотик тәрбия бирү;
- балаларның һәм яшүсмерләрнең девиант үз-үзен тотуы профилактикасы;
- яшь гаиләләргә ярдәм итү;
- талантлы яшьләргә, яшьләр инициативаларын эзләү һәм аларга ярдәм итү;
- яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең ялын, күңел ачу чараларын оештыру.

Кайбыч муниципаль районының яшьләр сәясәте инфраструктурасы яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт секторына буйсынган бер учреждение - МБУ «Форпост» үзгә тарафыннан тәкъдим ителә.

Яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт секторы үз эшчәнлегендә район потенциалын формалаштыру буенча мөһим юнәлешләрнең зур спектрны тормышка ашыра, иң беренчә чиратта, яшь буынга мәдәни, эхлакий кыйммәтләрен үстерү юлы белән, гражданлык позициясе тәрбияләп, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыра.

Талантлы яшьләр белән эшләү төрле өлкәләргә үз эшенә ала: фундаменталь һәм гомуми фәннән ижатка кадәр, патриотик тәрбиядән алып ирекле эшчәнлеккә кадәр, жанатарлар культурасыннан алып спортның яңа төрләрен үстерүгә кадәр.

Яшүсмерләрнең һәм яшьләрнең югары гражданлык активлыгы патриотик эш оештыруда: хәрби хәрәкәтләр ветераннары һәм якташ геройлары катнашында истәлекле даталар, семинарлар һәм конференцияләр хөрмәтенә митинглар уздыруда ярдәм итә.

Замана яшьләре Интернеттан даими файдалана, аны төп мәгълүмат чыганагы һәм төп аралашу чарасы итеп карый. Шуңа бәйле рәвештә, социаль челтәрләрдә эшнә активлаштырабыз. Материалларны тәкъдим итү ысуллары һәм формалары үзгәрә (кыска эчтәлекле контент урнаштыру һәм чараны фактик үткөрү алдыннан интерактив катнашу). Яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт секторы социаль челтәрләрдә вакыйгаларны игълан итү, яшьләр белән үзара бәйләнеш урнаштыру, аларны актив жәмәгәт тормышына җәлеп итү өчен коммуникацияләр кора. Шәхес потенциалын формалаштыруның мәһим юнәлешләре эшләнә, иң беренче чиратта яшь буынга мәдәни, әхлакий кыйммәтләрне сәңдерү, гражданлык позициясен тәрбияләү, күпкырлы интеллектуаль үсеш өчен шартлар тудыру хисабына. Программа бу очракта яшьләрнең камилләшү, тәрбия һәм үз-үзен тормышка ашыру ихтияжлары белән бәйле проблемаларны хәл итүгә нәтиҗәле ярдәм итәчәк.

Әмма Кайбыч муниципаль районында әлеге өлкәдә кайбер проблемалар да бар, алар арасында түбәндәгеләрне аерып күрсәтергә мөмкин:

- 1) яшьләр сәясәте инфраструктурасын үстерү дәрәжәсенең хәзерге җәмгыять таләпләреннән артта калуы;
- 2) талантлы яшьләрнең китүе югары уку йортларында белем алу өчен һәм, нәтиҗә буларак, югары квалификацияле кадрлар санының кимүе;
- 3) килгән яшьләрне районның социаль тормышына интеграцияләү һәм аның яңа шартларга яраклаштыру проблемалары;
- 4) яшьләр сәясәте объектлары булмау;
- 5) балигъ булмаган балалар һәм яшьләр арасында жинәятчелек үсешенә яңа барлыкка килгән тенденция.

2. Программаны гамәлгә ашыруның максатлары, бурычлары, сроклары һәм этаплары

Программаның максаты - яшьләрнең социаль үсеше белән муниципаль идарә итү, аның республиканың конкурентлык сәләтен ныгытуда ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартларны тәмин итү

Куелган максатка ирешү өчен Программаның түбәндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Укучы һәм студент яшьләрнең хезмәт активлыгының эффектив модельләрен үстерү, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшмәкәрлек активлыгын үстерү өчен шартлар тудыру;
2. Ижтимагый-сәси активлыкны формалаштыру;
3. Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия бирү, милли үзәк һәм толерантлык системасын үстерү;
4. Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы, оешкан иреклелек формаларына ярдәм итү өчен шартлар тудыру;

5. Яшьләр иҗтимагый оешмалары, хәрәкәтләр, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр иҗтимагый оешмалары инициативасы белән гамәлгә куелган социаль эһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру;

6. Сәләтле балаларны һәм яшьләрне эзләү, аларга ярдәм итү, аларның интеллектуаль һәм ижади потенциалын үстерү өчен шартлар тудыру;

7. Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалауның нәтижәле системасын формалаштыру һәм тормышка ашыру;

8. Яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау;

9. Яшьләр сәясәтен фәнни-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәмин итү;

10. Балалар һәм үсмерләрнең һәрьяклап күңел ачу, сәламәтләндерү, ял һәм жәйге каникул вакытындагы эшчәнлеген оештыру өчен шартлар тудыру.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты – 2026-2028 еллар.

3. Программаны ресурслар белән финанс гамәлгә ашыруны тәмин итүне нигезләү

2026-2028 елларда Программаны бюджет акчалары исәбенән финанслауның гомуми күләме мең сум, шул исәптән:

2026 ел – 2 386,00 мең сум

2027 ел – 2 534,40 мең сум

2028 ел – 2 697,50 мең сум

Программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Кайбыч муниципаль районы бюджеты проектын формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

4. Программаны тормышка ашыру механизмы

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

а) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яна проектлар һәм чаралар үткәргүгә булган ихтыяжлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, физкультура һәм спорт секторы Яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә һәм өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллый.

б) Программаны ресурс белән тәмин итү чыганаclarы булып тора: - Кайбыч муниципаль районы бюджеты акчалары;

- район үсешенең башка программалары кысаларында, шулай ук республика программалары кысаларында яшьләр сәясәте чараларын финанслау;

- республика һәм федераль яшьләр программалары кысаларында грантлар һәм диплом проектларын финанслауга акча;

- спонсорлык чараларын жәлеп итү;

- РФ законнары белән тыелмаган башка чыганаclar.

Идарә структурасы һәм Программаны тормышка ашыруны контрольдә тоту

Кайбыч муниципаль районында Программаны тормышка ашыру барышы белән идарә итү һәм аңа жәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру механизмында әйдәп баручы субъект булып Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт бүлеге тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торырга тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район учреждениеләре, оешмалары һәм предприятиеләре, үсмерләр һәм яшьләр белән эшләрчә оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Яшьләр юнәлешләре буенча көчләрне координацияләү һәм берләштерү өчен, эшчә, авыл яшьләре һ.б. кебек юнәлешләрне гамәлгә ашыру өчен, һәр юнәлештәге ижтимагый яшьләр советларының эшен активлаштырырга кирәк.

Жирле бюджеттан финансланмаган ижтимагый оешмалар, аларның устав бурычы булып яшьләр юнәлеше эшчәнлеген алып бару тора, аша Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, физик культура һәм спорт бүлеге юнәлдәрәп, координацияләп, контрольдә тотып һәм ярдәмчә эш алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак яшьләр өчен ижтимагый социаль хезмәтләр челтәрен һәм үзәкләрне булдыру да кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту системасы куелган максатлардан, юллардан һәм сроклардан тайпылуны вакытында ачыкларга, сәбәпләрен ачыкларга һәм хәлне төзәтү вариантларын эшләргә тиеш.

Контроль формаларының периодик һәм даими булуы түбәндәгечә:

- Кайбыч муниципаль районында яшьләр хәле турында еллык доклад әзерләү;
- буйсынудагы учреждениеләр житәкчеләре, Ижтимагый яшьләр оешмалары вәкилләре һәм Яшьләр парламенты белән гомуми киңәшмәләр;
- Кайбыч муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесе катнашында яшьләр мохитендәге процесслар һәм Программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткөрү;
- яшьләр проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча, эре предприятиеләрдә һәм уку йортларында күчмә утырышлар;
- ведомствоара комиссияләр утырышлары.

**«Кайбыч муниципаль районында 2026-2028 елларга авыл яшьләре»
ЯРДӘМЧЕ ПРОГРАММАсы**

Ярдәмче программа паспорты

Ярдәмче программаның исеме	«Кайбыч муниципаль районында 2026-2028 елларга авыл яшьләре» муниципаль ярдәмче программасы (алга таба – 1нче ярдәмче программа).
1 нче ярдәмче программаның эшләү өчен нигезләр	- РФ Хөкүмәтенен «2030 елга кадәрге чорга Россия Федерациясендә яшьләр сәясәтен тормышка ашыру стратегиясен раслау турында» 2024 елның 17 августындагы 2233-р номерлы күрсәтмәсе; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «2025 елга кадәрге чорга Россия Федерациясендә тәрбия үсеше стратегиясен раслау турында» 2015 елның 29 маендагы 996-р номерлы күрсәтмәсе; - Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2030 елга кадәр Татарстан Республикасында дәүләт яшьләр сәясәте стратегиясен раслау турында» 2016 елның 4 февралендәге 63 номерлы карары;
1 нче ярдәмче программаның муниципаль заказ бирчүче координаторы	Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, физкультура һәм спорт секторы
1 нче ярдәмче программаның эшләүче	Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, физкультура һәм спорт секторы
1 нче ярдәмче программаның җаваплы башкаручысы	Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, физкультура һәм спорт секторы
1 нче ярдәмче программаның максатлары һәм бурычлары	1 нче ярдәмче программаның максаты: - Кайбыч муниципаль районы авыл яшьләренен социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру. Программаның бурычлары: - авыл яшьләренен мәгълүмати тәэмин итү системасын булдыру; - авыл яшьләренен социаль активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру; - авыл яшьләренен икътисадый активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру; - авыл яшьләренен ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар тудыру; - район авыл жирлегендә яшәүче яшьләрне районның иҗтимагый тормышына җәлеп итү өчен шартлар тудыру; - яшьләр иҗтимагый берләшмәләре, оешмалары һәм хәрәкәтләре үстерүгә ярдәм итү; - яшьләр сәясәте өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру;
1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2026 - 2028 еллар

1 нче ярдәмче программаның финанслау күләмнәре һәм чыганакалары	Финанслау чыганакалары	1 нче ярдәмче программаның тормышка ашыру еллары			
		2026 (сум)	2027 (сум)	2028 (сум)	Тормышка ашыру чорында барлыгы* (сум)
	Муниципаль бюджет	1 652 500	1 728 700	1 812 400	5 193 600
	федераль бюджет				
	Татарстан Республикасы бюджеты	733 500	805 700	885 100	2 424 300
	Башка чыганакалар				
	Барлыгы	2 386 000	2 534 400	2 697 500	7 617 900
	*2026-2028 елларга акча күләме фаразланган характерда, Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Советының тиешле финанс елына һәм план чорына бюджет турында карары белән билгеләнә.				
1 нче ярдәмче программаның тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре һәм нәтижелелек күрсәткечләре	1 ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә түбәндәгеләрне арттыру күздә тотыла: - барлык консультация төрләре (шәхси, электрон, телефон) белән жәлеп ителгән авыл яшьләренен саны; - авылны социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренен чагыштырмача әһәмияте һәм социаль проекткаларга өйрәтелгәннәр; -социаль проекткалар; - бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтелгән авыл яшьләренен чагыштырмача әһәмияте; - интеллектуаль-ижади чараларга жәлеп ителгән авыл яшьләренен чагыштырмача әһәмияте; - районның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучылар исемлегенә;				
1 нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыруны тикшереп торыны оештыру системасы	Татарстан Республикасы Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитеты.				

Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә гомуми характеристика

2026 ел башына Кайбыч муниципаль районында 12423 кеше яши. 14дән 35 яшькә кадәр яшьләр саны 3110 кеше тәшкил итте.

Авыл яшьләре яңа идеяләр һәм программаларга, муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә эшләргә һәм инициатива күрсәтергә эзәр дип ышанып әйтергә була.

1 нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру кысаларында авыл яшьләре белән эшләүнең түбәндәге өстенлекле юнәлешләре билгеләнде: мәгълүмати тәэмин итү

системасын булдыру, социаль һәм икътисадый активлыкны арттыру өчен шартлар булдыру, яшьләрнең рухи, физик һәм ижади үсешенә ярдәм итү.

Соңгы 25 елда авыл яшьләренең мәгълүмат һәм коммуникацияләр дөньясындагы активлыгы бик нык үзгәрде. Актив яшьләр аралашу кырында китаплар, радио һәм газета кебек мәгълүмат каналлары кулланылмый. Төп мәгълүмат-ресурс каналы булып "Интернет" торды. Авыл яшьләренең мәгълүмат активлыгын үстерүдәге төп бурыч - аңлату-ачыклау ярдәмен күрсәтү. Социаль активлыкны күтәрү шартларын булдыру бурычын үтәү кысаларында тиешле чаралар үткәрелә, шул исәптән: авыл яшьләре съездлары һәм форумнары.

Яшьләр хәзерге яшъ буынның мәним өлеше булып тора, аның проблемалары авылда аеруча ачык чагыла. Авыл жирлегендә яшьләр арасында гомуми яшәү дәрәжәсенең түбәнәюе, эшкә урнашу шартлары булмау, мәдәни ихтыяжларның үсмәве аеруча кискен күренә. Моның нәтижәсе - ижади хезмәт эшчәнлегенә битарафлык, жәмгыять хәле өчен җаваплылыкның кимүе. Ярдәмче Программаны тормышка ашыру нәтижәсендә яшьләр социаль төркем буларак үз социаль хәлен ала башлады, бу жәмәгать эшчәнлегенә актив катнашу һәм муниципаль мәсьәләләргә хәл итүдә инициатива күрсәтү белән характерлана. Ярдәмче программа-1 не тормышка ашыру яшьләрнең шәһәрләргә миграциясен киметү һәм авыл жирлегендә эш табу мөмкинлекләрен эзләүгә юнәлеш бирү өчен уңай шартлар тудыруга ярдәм итә.

Бүгенге көндә авыл яшьләре белән эшләү системасында ныклы алга китеш бар инде, шуңа күрә яшьләр арасында күп кенә тырышылык һәм инициативалар 1 ярдәмче программаны үтәү кысаларында гәмәлгә ашырылачак.

Югарыда баян ителгәннәр район авыл яшьләренең тормыш сыйфатын яхшыртуга һәм тулы социаль-икътисадый нәтижәгә ирешүгә юнәлтелгән чаралар системасының актуальлеген күрсәтә.

Төрле өлкәләрдә районның социаль-икътисадый үсеше (мәгариф, сәламәтлек саклау, элемент, транспорт һ.б.), авыл районнарында тормыш рәвешен модернизацияләү һәм эшчәнлекнең перспектив юнәлешләре нәтижәсендә аларның җәлеп итүчәнлеген арттыру нәкъ менә авыл жирлегендә үз киләчәген төзүгә теләгән авыл яшьләре өчен оптималь мөмкинлекләр тудырырга мөмкинлек бирәчәк.

2. 1 нче ярдәмче программаның төп максатлары һәм бурычлары, программа чаралары, 1 нче ярдәмче программаның көтелә торган ахыргы нәтижәләре, гәмәлгә ашыру сроклары

1 нче ярдәмче программаның максаты - Кайбыч муниципаль районы авыл яшьләренең социаль һәм икътисадый активлыгын арттыру.

Куелган максатка ирешү өчен 1нче ярдәмче программаның түбәндәге бурычларын хәл итү таләп ителә:

1. Авыл яшьләрен мәгълүмати тәмин итү системасын булдыру. Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлелеге авыл яшьләренең барлык консультация төрләре (шәхси, электрон, телефон) белән җәлеп ителгән өлешен авыл яшьләренең гомуми санына арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

2. Авыл яшьләренең социаль активлыгын арттыру өчен шартлар булдыру. Әлеге мәсьәләне хәл итү чараларының нәтижәлелеге авылны социаль үстерү программаларында катнашучы авыл яшьләренең чагыштырмача әһәмиятен арттыру,

социаль проектлауга өйрөтү, авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

3. Авыл яшьләренә икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар булдыру. Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә, бизнес-планлаштыру нигезләренә өйрәтелгән авыл яшьләрен колачлау күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк, бизнесны планлаштыруга өйрәтү авыл яшьләренә грант нигезендә конкурсларда катнашу мөмкинлегә бирәчәк.

4. Авыл яшьләренә ижади потенциалын тормышка ашыру өчен шартлар булдыру. Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә, талантлы яшьләргә ярдәм күрсәтү өлкәсендә интеллектуаль-ижади чараларга һәм программаларга жәлеп ителгән авыл яшьләре өлешенә, яшьләренә гомуми санының артуы кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

5. Авыл жирлегендә яшәүче яшьләренә районның жәмәгәт тормышына жәлеп итү өчен шартлар булдыру. Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә районның яшьләр ижтимагый берләшмәләрендә катнашучы авыл жирлегендә яшәүче яшь кешеләренә, яшьләренә гомуми санындагы өлешен арттыру кебек күрсәткеч нигезендә бәяләнәчәк.

6. Яшьләр ижтимагый оешмалары һәм хәрәкәтләрен үстерүгә ярдәм итү. Әлеге бурычны хәл итү чараларының нәтижәлегә түбәндәге күрсәткечләр нигезендә бәяләнәчәк:

- башкарма хакимият органнары тарафыннан тормышка ашырыла торган проектларга жәлеп ителгән яшь кешеләренә өлешен арттыру;

- Кайбыч муниципаль районы Советы каршындагы Яшьләр парламенты эшчәнлегенә жәлеп ителгән 18дән 35 яшькә кадәр авыл яшьләренә чагыштырмача әһәмияте.

7. Яшьләр сәясәт өлкәсендә кадрлар резервын формалаштыру. Бу бурычны чишү буенча чараларның нәтижәлегә Кайбыч муниципаль районы составына кергән торак пунктларның яшь кешеләр - депутатларының өлешен арттыру күрсәткече нигезендә бәяләнәчәк. Ярдемче программаны тормышка ашыру вакыты - 2026-2028 еллар.

3. 1нче ярдемче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы

1нче ярдемче программаны финанслауның төп чыганаclarы - Кайбыч муниципаль районы бюджеты акчалары. 1нче ярдемче программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле финанс елына һәм план чорына Кайбыч муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

1 нче ярдемче программаны өстәмә финанслау максатында, юридик һәм/яки физик затлардан иганәче ярдемен жәлеп итү мөмкин.

Әлеге 1 нче ярдемче программаны гамәлгә ашыруга бәйле чараларны финанслау Кайбыч муниципаль районы бюджетында тиешле финанс елына расланган ассигнованиеләр чикләрендә гамәлгә ашырыла. 1нче ярдемче программаны гамәлгә ашыруга тотыла торган акчалар күләме район бюджеты мөмкинлекләреннән, Кайбыч

муниципаль районы территориясендә инфляция процессларыннан һәм икътисадый вазгыятьтән чыгып төгәлләштерелергә һәм төзәтелергә мөмкин.

4. 1нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру механизмы

Финанслау механизмында түбәндәге акцентлар куела:

1) Ачык конкурс узган һәм агымдагы елга яшьләр сәясәте буенча чаралар планына кертелгән проектлар һәм чаралар гына финанслана. Элек планлаштырылмаган, әмма жәмгыятьнең яшьләр сәясәте буенча яңа проектлар һәм чаралар үткәргүгә булган ихтыяжлары барлыкка килгән очракта, конкурс үткәргәннән соң, Кайбыч МР Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм физик культура секторы яшьләр сәясәте буенча чаралар планына үзгәрешләр яки өстәмәләр кертә һәм өстәмә акча бүлеп бирү турында үтенеч юллай.

2) 1нче ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фаразлау характерында һәм тиешле елга жирле бюджет проектың формалаштырганда билгеләнгән тәртиптә ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

5. 1нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны контрольдә тоту һәм идарә структурасы

Кайбыч муниципаль районында 1нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру барышы белән идарә итү һәм анда эшкә җәлеп ителгән хезмәтләрне координацияләү өчен тиешле схема кирәк.

Яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру механизмында әйдәп баручы субъект булып Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт бүлегә тора. Вертикаль район структурасының база звеносы булып аның карамагындагы учреждениеләр һәм оешмалар торуы тиеш. Шулай ук Башкарма комитет структуралары, шәһәр һәм район учреждениеләре, оешмалары һәм предприятиеләре, үсмерләр һәм яшьләр белән эшләрчә оешмалар арасында хезмәттәшлекне алга таба да киңәйтү таләп ителә.

Жирле бюджеттан финансланмаган ижтимагый оешмалар, аларның устав бурычы булып яшьләр юнәлеше эшчәнлеген алып бару тора, аша Кайбыч муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, физик культура һәм спорт бүлегә юнәлдереп, координацияләп, контрольдә тотып һәм ярдәмчә эш алып барырга тиеш.

Шулай ук структураның элементлары буларак яшьләр өчен ижтимагый социаль хезмәтләр челтәрен һәм үзәкләрне булдыру да кирәк.

Контроль формаларының периодик һәм даими булуы түбәндәгечә:

- Кайбыч муниципаль районында яшьләр хәле турында еллык доклад әзерләү;
- буйсытудагы учреждениеләр житәкчеләре, Ижтимагый яшьләр оешмалары вәкилләре һәм Яшьләр парламенты белән гомуми киңәшмәләр;
- Кайбыч муниципаль районы Башлыгы һәм (яки) Башкарма комитеты житәкчесе катнашында яшьләр мохитендәге процесслар һәм Программаны тормышка ашыруның барышы турында киңәшмәләр үткәргү;
- яшьләр проблемалары буенча коллегияләр утырышлары, шул исәптән район буенча, эре предприятиеләрдә һәм уку йортларында күчмә утырышлар;

- ведомствоара комиссиялар утырышлары.

6. 1нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген бәяләү

1нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген авыл жирлегендә яшә кешеләрнең тормыш сыйфатын күтәрүне, аларны социальләштерү һәм үз-үзен тормышка ашыруны тасвирлый торган 1нче ярдәмче программаны гамәлгә ашыру нәтижәләрен бәяләү күрсәткечләре һәм аның төп чаралары нигезендә бәяләнә.

1нче ярдәмче программаның социаль нәтижәләлеген түбәндәгеләргә юнәлгән:

– авыл яшәләрнең районның социаль-иқтисади үсешен белән кызыксынуы һәм аның бу процесста катнашырга әзерлеген; –

– авыл жирлегендә уңай демографик тенденцияләргә үстерү һәм ныгыту;

– социаль әһәмиятле программаларда һәм проектларда катнашкан яшәләр санын арттыру;

– яшәләрнең хезмәт, эшмәкәрлек, ижади активлыгын арттыру;

– авыл жирлегендә социаль киеренкелек дәрәжәсен киметү;

– авыл яшәләрнең шәһәргә китүе кимүе;

– халыкның дәүләт структураларына ышаныч дәрәжәсен күтәрү;

– авыл яшәләрнең тормыш сыйфатын яхшырту.

1нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның тышкы рисклары:

- Россия Федерациясе, Россия Федерациясе субъектлары һәм муниципаль берәмлекләр арасында вәкаләтләрне яңадан бүлү өлешендә федераль законнарны үзгәртү;

- тармакны фәнни планлаштыруның катлаулы механизмы.

1нче ярдәмче программаның гамәлгә ашыруның эчке рисклары түбәндәгеләр:

- спорт, яшәләр сәясәте һәм профилактика эшләрен бүлегенң штат санының житәрлек булмавы;

- кадрлар потенциалының житәрлек булмавы;

- финанс тәмин ителешенң житәрлек булмавы.

«Татарстан Республикасы
Кайбыч муниципаль районында 2026-2028 елларга
яшьләр сәясәтен үстерү» программасына кушымта

«2026-2028 елларга Кайбыч муниципаль районының авыл яшьләре» муниципаль программасы һәм программа чаралары буенча финанслау, нәтижәләргә бәяләүнең максатлары, бурычлары, индикаторлары

Максатның атамасы	Бурычның атамасы	Төп чараларның атамасы	Башкаручылар	Төп чараларны башкару вакыты	Ахыргы нәтижәләргә бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикаторлар күрсәткечләре			Финанслау чыганагын күрсәтеп финанслау		
						2026	2027	2028	2026	2027	2028
1	2	4	5	6	7	8	9	10	13	14	15

Яшьләрнең социаль үсеше белән муниципаль идарә итү, районның конкурентлык сәләтен ныгытуда аның ижади потенциалыннан файдалану, яшь буынның тормыш сыйфатын яхшырту өчен оптималь шартлар тәмин итү	Укучы яшьләрнең хезмәт активлыгының нәтижәле модельләрен үстерү өчен шартлар тудыру, шул исәптән икенчел мәшгульлек системасы аша, яшь буынның инновацион потенциалын һәм эшкуарлык активлыгын үстерү.	Яшьүсмерләрне эшкә урнаштыру.	Кабыч районы буенча ТРның халыкны эш белән тәмин итү Үзәге (килешеп), Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы	2026-2028	Район предприятиеләренә һәм оешмаларына эшкә урнашучы балигъ булмаганнарның өлешен арттыру	38	40	42	335 115	335 115	335 115
	Ижтимагый сәяси активлыкны һәм гражданлык активлыгын, яшь буынның компетентлыгын формалаштыру	Кайбыч яшьләр парламенты оештыру һәм эшне координацияләү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, ФОРПОСТ	2026-2028	Бу чараларда катнашучы яшьләрнең ижтимагый сәяси активлык һәм гражданлык компетентлыгы өлешен арттыру %	1,5	1,8	2,0	221 000	247 200	270 900
		Ижтимагый яшьләр берләшмәләре эшен координацияләү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге								

	Яшьләр арасында гражданлык-патриотик тәрбия, милли ұзаң Һәм толерантлык системасын үстерү	Бөтенроссия гражданлык-патриотик, хәрби-патриотик форумнарда, слетларда, семинарларда катнашу	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, ФОРПОСТ	2026-2028	Яшьләрне йомгаклау, катнашучылар вақытында чараларда патриотик юнәлешендәге	500	600	700			
		«Ажаган» хәрби-спорт уенының зона Һәм муниципаль этапларын оештыру Һәм үткәрү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, ФОРПОСТ								
		Хәрби хезмәткә чакырылуучылар көненә багышланган чараларны оештыру Һәм үткәрү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, Мәдәният бүлеге								
		Әфганстаннан гаскәрләрне чыгару көненә багышланган чаралар үткәрү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, Мәдәният бүлеге								
		Укучыларның Бөек Ватан сугышында катнашучыларның мемориаль урыннары Һәм каберләре тәртипкә	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф								

		китерү буенча хезмәт десантын оештыру	бүлеге								
Яшьләрнең ирекле эшчәнлектә катнашуы, иреклелектен оешкан формаларына ярдәм итү өчен шартлар тудыру (ТР Законы № 39-ТРЗ от 15.06.2012)	Катнашу республика акциясендә «Яхшылык атнасы»	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, иреклеләр		яшьләрнең гомуми күләмендә ирекле ярдәмдә катнашучы яшьләрнең өлеше арту %	1,2	1,4	1,6	-	-	-	
	“Игелек атнасы” республика акциясендә катнашу	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге, иреклеләр									
Яшьләр ижтимагый оешмалары, хәрәкәтләре өчен шартлар тудыру, яшьләрнең лидерлык сыйфатларын үстерү һәм яшьләр һәм яшьләр ижтимагый оешмалары инициативасы белән оештырылган социаль эһәмиятле проектларга ярдәм итү өчен шартлар тудыру	Республика иреклеләр акцияләрендә, конкурсларда, иреклеләр активы мәктәпләрендә катнашу.	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, яшьләр ижтимагый оешмалары (киләшү буенча)	2026-2028	Бәйгегә жибәрелгән социаль эһәмиятле проектлар программалар, гаризалар саны	20	22	25	20 000	20 000	25 000	
	КВН Лигасы оештыру һәм уеннар үткөрү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәгариф бүлеге			10	12	14				

		Эшлөүче, авыл яшьләрен активлаштыру чаралары	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы			50	55	60			
	Профилактиканың нәтижәле системасын булдыру һәм гамәлгә ашыру яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләр	Яшьләр арасында социаль-тискәре күренешләрне профилактикалау һәм сәламәт образны пропагандалау чаралары	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, Мәдәният бүлеге, Форпост, “Спорт мәктәбе» МБО		Социаль тискәре күренешләрне профилактикалауға юнәлдерелгән чараларда катнашучы яшьләрне тарту, %	1,2	1,4	1,6	15 000	15 000	15 000
		Наркоманиягә каршы көрәш көненә чаралар оештыру һәм үткәрү	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы								
	яшьләр арасында экстремизмны профилактикалау	Яшьләр экстремизмны профилактикалау чараларын һәм чараларын гамәлгә ашыру	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы	2026-2028		300	350	400	-	-	-
Кайбыч муниципаль районы авыл яшьләренә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру	Кайбыч районында авыл яшьләренә социаль һәм икътисади активлыгын арттыру өчен шартлар тудыру.	-Яшьләр форумы - Район яшьләре белән очрашу "Авил кичләре"; - «Һөнәре буенча яшь авыл хужалыгы хезмәткәрләре арасында иң яхшысы» конкурсы; -“Яшьләр көне” күнел ачу чарасы	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы	2026-2028	Барлык төр чаралар белән колачланган авыл яшьләренә, авыл яшьләренә гомуми санының чагыштырма өлеше, %	20	22	24	50 000	50 000	50 000

		- Тематик очрашулар: «Үз бизнесыңны ач»									
Кайбыч муниципаль районы яшьләренәң ижади интеллектуаль потенциалын гамәлгә ашыруга ярдәм итү	Шәхеснең ижади башлангычын үстерү, Кайбыч муниципаль районында яшьләрнең ижади берләшмәләре: смотрлар, конкурслар, фестивальләр, күргәзмәләр системасына кызыксынуын формалаштыруга ярдәм итү.	Фестивальне карау: - «Созвездие» - Йолдызлык; - "Безнең заман; Интеллектуаль уеннар: "Нәрсә? Кайда? Кайчан?"	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, мәгариф бүлеге, мәдәният бүлеге	2026-2028	Барлык төр чаралар белән колачланган авыл яшьләренәң, авыл яшьләренәң гомуми санының чагыштырма өлеше, %	15	17	20	450 000	500 000	550 000
Кайбыч муниципаль районында яшәгән гаилә статусын күтәрү, яшәгән гражданның тулы кыйммәтле гаилә төзүгә уңай мөнәсәбәтнең ныгыту	Гаилә тормышы кыйммәтен күтәрү өчен шартлар тудыру, гаилә мөнәсәбәтләрендә һәм гаилә тәрбиясендә рухи-әхлакый традицияләрен саклау; Кайбыч муниципаль районында гаиләнең тәрбия һәм мәдәни - мәгариф потенциалын гамәлгә ашыруда ярдәм итү.	Бөтендөнья балаларны яклау көнөнә багышланган чара Гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көнөнә багышланган чара. "Гаилә булу бәхете. - Яшәгән гаиләләргә ярдәм чаралары турында.	Яшьләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, мәгариф бүлеге, мәдәният бүлеге, «Форпост»	2026-2028	Авыл яшьләренәң гомуми санында барлык төрләре белән колачланган авыл яшьләренәң чагыштырма саны, %	12	14	16	50 000	50 000	50 000

Авыр тормыш халендэ калган балаларның хәлен саклау һәм яхшырту, Кайбыч муниципаль районында инвалид балалары булган гаиләләр проблемаларын комплекслы хәл итү.	Комплекслы профилактика оешмасы Яшүсмерләр белән "исәпкә алуның төрлө төрләрәндә һәм мөмкинлекләре чикләнгән хәвеф-хәтәр төркемнең" эшләре.	Халыкара инвалид көнөнә багышланган чара. ОВЗ балалар һәм яшыләр өчен ижади интеллектуаль темаларга мастер-класслар.	Яшыләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, ФОРПОСТ, мәгариф бүлгә, мәдәният бүлгә, «Форпост»	2026-2028	Авыл яшыләрәненң гомуми санында барлык төрләрә белән колачланган авыл яшыләрәненң чагыштырма саны, %	8	10	12	15 000	15 000	20 000
Яшыләр сәясәтен инновацион һәм мәгълүмати тәмин итү	Яшыләр интернет сайтларын, социаль челтәрләрдә битләр булдыру һәм алып бару	Яшыләр сәясәте учреждениеләре аккаунтларында социаль челтәрдә мәгълүмати эшне камилләштерергә. Яшыләр сәясәте мәсьәләләре буенча район һәм республика массакүләм мәгълүмат чаралары белән актив хезмәттәшлек итү. Яшыләр сәясәтен уку-методик, мәгълүмати һәм кадрлар белән тәмин итүне камилләштерү.	Яшыләр сәясәте, физкультура һ. спорт секторы, «Форпост»	Системалы	Үткәрелгән утырышлар саны, социаль челтәрләрдә сайтлар/битләр ММЧ да басмалар саны	300	360	420	-	-	-

